
Przykładowy program nauczania do umiejętności dodatkowej (DUZ) dla zawodu Technik lotniskowych służb operacyjnych 315406

Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening

Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Konkurs nr POWR.02.15.00-IP.02-00-004/19 Opracowanie programów nauczania do umiejętności dodatkowych dla zawodów (DUZ)

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

rok 2020

Spis treści

1. Założenia ogólne zawierające opis dodatkowej umiejętności zawodowej	3
2. Założenia organizacyjne dodatkowej umiejętności zawodowej	12
2.1. Liczba godzin lekcyjnych	12
2.2. Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia	13
2.3. Wyposażenie dydaktyczne	14
2.4. Wymagania wobec osób kształconych zgodnie z programem dodatkowej umiejętności nauczania	15
3. . Cel kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej	16
4. Wykaz efektów kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej i kryteriów weryfikacji	18
5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	28
6. Program nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	36
7. Wykaz niezbędnej literatury	54
8. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	58
9. Załącznik – przykładowe scenariusze zajęć	69

1. Założenia ogólne zawierające opis dodatkowej umiejętności zawodowej

Transport lotniczy rozwija się w szybkim tempie. W 2019 r. polskie porty lotnicze obsłużyły łącznie prawie 49 mln pasażerów (+7% w stosunku do 2018 r.), przy pozytywnej dynamice liczby operacji lotniczych (+5% w stosunku do 2018 r.)¹. Jednocześnie przewieziono blisko 123,4 tys. ton cargo „on board”, co stanowi wzrost o blisko 8% w porównaniu do 2018 r.² Na potrzeby realizacji transportu lotniczego w 2019 r. wykorzystywane były 1 392 samoloty, więcej o 67 w stosunku do roku wcześniejszego³. Największy udział w obsłudze ruchu lotniczego w Polsce ma lotnisko Chopina w Warszawie (ok. 40%), przy czym coraz większe znaczenie zyskują regionalne porty lotnicze⁴. Według prognoz Urzędu Lotnictwa Cywilnego (ULC) dynamiczny rozwój transportu lotniczego będzie się utrzymywał przez kolejne lata. Szacuje się, że w 2035 r. w polskich portach lotniczych zostanie obsłużonych 94 462 tys. pasażerów oraz zostanie zrealizowanych 689 tys. operacji lotniczych⁵.

Powyższe prognozy negatywnie zweryfikowała pandemia Covid -19. Według danych opublikowanych przez EUROCONTROL, rok 2020 to gwałtowne zwijanie się ruchu lotniczego i spadek liczby operacji lotniczych do wartości 44% z roku 2019⁶. Powrót do stanu z 2019 r., wg tego samego źródła, może nastąpić dopiero do końca 2024 r. w wariacie optymistycznym, do końca 2026 r. w wariacie najbardziej prawdopodobnym lub do końca 2029 r. w wariacie negatywnym.

¹ Liczba obsłużonych pasażerów oraz wykonanych operacji lotniczych w ruchu krajowym i międzynarodowym – regularnym i czarterowym w latach 2017-2019, opracowanie ULC na podstawie informacji uzyskanych z portów lotniczych, Warszawa 2020, <https://www.ulc.gov.pl/pl/statystyki-analazy/statystyki-i-analazy-ryнку-transportu-lotniczego/3724-statystyki-wg-portow-lotniczych>, [dostęp: 12.07.2020 r.].

² Analiza przewozów w polskich portach lotniczych w roku 2019, Departament Rynku Transportu Lotniczego ULC, Warszawa 2020, s. 8, https://www.ulc.gov.pl/_download/regulacja_ryнку/statystyki/2019/analiza_4_kwartal_2019.pdf, [dostęp: 12.07.2020 r.].

³ Transport – wyniki działalności w 2019 r., Informacje statystyczne, GUS, Wydawnictwo Urzędu Statystycznego w Szczecinie, Warszawa–Szczecin 2019.

⁴ Zatrudnienie w lotnictwie. Edukacja jako odpowiedź na potrzeby branży, raport opracowany przez Rynek Lotniczy, Zespół Doradców Gospodarczych TOR Sp. z o.o. przy współpracy z LS Airport Services SA, Warszawa 2019, s. 4.

⁵ Projekcja liczby obsłużonych pasażerów oraz liczby operacji pasażerskich w Polsce do roku 2035, <https://www.ulc.gov.pl/pl/statystyki-analazy/statystyki-i-analazy-ryнку-transportu-lotniczego/3732-prognoza-ruchu-lotniczego>, [dostęp: 12.07.2020 r.].

⁶ EUROCONTROL Five-Year Forecast 2020-2024, <https://www.eurocontrol.int/publication/eurocontrol-five-year-forecast-2020-2024>, [dostęp: 13.01.2021 r.].

Obserwowanemu rozwojowi transportu lotniczego towarzyszą liczne wyzwania, spośród których najtrudniejsze pod względem podjęcia działań zaradczych są wyzwania w zakresie zapewnienia ochrony lotnictwa⁷ przed aktem bezprawnej ingerencji⁸. Eliminacja zagrożeń związanych z aktami bezprawnej ingerencji odbywa się przy wykorzystaniu dedykowanych zasobów ludzkich, rzeczowych, informacyjnych i pieniężnych. Należy podkreślić, że wraz z rozwojem cywilizacyjnym zagrożenia dla lotnictwa cywilnego ewoluują, stąd tym większa trudność w podejmowaniu działań eliminujących. Przekłada się to na budowanie coraz doskonalszego systemu ochrony lotnictwa.

Najczęściej do aktu bezprawnej ingerencji przeciwko lotnictwu cywilnemu dochodzi na pokładzie samolotu oraz portu lotniczego. Za wyborem miejsca przemawia spektakularność i medialność obiektu, a przede wszystkim potencjalna liczba ofiar.

Zamach bombowy na samolot Air India w dniu 23 czerwca 1985 r.	Zniszczony samolot, zginęło 329 osób – wszyscy na pokładzie
---	---

⁷ „Ochrona lotnictwa oznacza połączenie środków oraz zasobów ludzkich i materialnych przeznaczonych do ochrony lotnictwa cywilnego przed aktami bezprawnej ingerencji, które zagrażają bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego”. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2320/2002*, (Dz. Urz. UE. L 97/72 z 9.4.2008, wersja ujednolicona z 1.02.2010 r.), art. 3.

⁸ *Aktem bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym jest bezprawny i celowy akt polegający na: użyciu w czasie lotu statku powietrznego przemocy wobec osoby znajdującej się na jego pokładzie, jeżeli akt ten może zagrozić bezpieczeństwu tego statku; zniszczeniu statku powietrznego albo spowodowaniu jego uszkodzeń, które uniemożliwiają lot lub mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa tego statku; umieszczeniu na pokładzie statku powietrznego przedmiotu, urządzenia lub substancji, które mogą zagrozić zdrowiu lub życiu pasażerów lub załogi lub zniszczyć statek powietrzny albo spowodować jego uszkodzenia, mogące uniemożliwić jego lot lub stanowić zagrożenie bezpieczeństwa tego statku w czasie lotu; porwaniu statku powietrznego z załogą i pasażerami na pokładzie lub bez nich, również w celu użycia statku powietrznego jako narzędzia ataku terrorystycznego z powietrza; zniszczeniu albo uszkodzeniu lotniczych urządzeń naziemnych lub pokładowych, zakłóceniu ich działania lub użyciu przemocy wobec osoby obsługującej te urządzenia, w przypadku gdy powoduje to znaczne zakłócenie ruchu lotniczego lub zagrożenie bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego; przekazaniu nieprawdziwej informacji, która powoduje zagrożenie osób imienia w komunikacji lotniczej, zniszczeniu albo poważnym uszkodzeniu urządzeń na lotnisku, zakłóceniu ich działania lub użyciu przemocy wobec osoby obsługującej te urządzenia, w przypadku gdy powoduje to znaczne zakłócenie ruchu lotniczego lub funkcjonowania lotniska lub zagrożenie bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego*. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – *Prawo lotnicze*, (Dz. U. z 2019 r. poz. 1580 z póź. zm.), art. 2 pkt 20.

Zamach bombowy na samolot Pan American World Airways w dniu 21 grudnia 1988 r.	Zniszczony samolot, zginęło 259 osób na pokładzie i 11 mieszkańców Lockerbie
Zamach bombowy na międzynarodowy port lotniczy Domodedowo/Rosja w dniu 24 stycznia 2011 r.	Zginęło 36 osób i 180 osób zostało rannych
Zamach bombowy na międzynarodowy port lotniczy Zaventem/Belgia w dniu 22 marca 2016 r.	Zginęło 14 osób i 81 osób zostało rannych
Zamach bombowy na międzynarodowy port lotniczy Stambuł-Atatürk/Turcja w dniu 28 czerwca 2016 r.	Zginęło 48 osób i 239 osób zostało rannych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Informacji o wynikach kontroli: Ochrona lotnictwa cywilnego*, KIN.430.010.2019, Nr ewid. 94/2019/P/17/032/KI, Warszawa 2019, s. 8.

Po zamachach, które miały miejsce w Stanach Zjednoczonych 11 września 2001 r., zapewnienie ochrony lotnictwu cywilnemu stało się priorytetem dla ekspertów bezpieczeństwa transportu lotniczego. Konsekwencje tych wydarzeń zmieniły uwarunkowania funkcjonowania transportu lotniczego początkowo w Stanach Zjednoczonych, a następnie w Europie i Azji. Na poziomie Unii Europejskiej (UE) opracowano podstawy prawne organizacji i funkcjonowania transportu lotniczego, które zostały ukierunkowane na zablokowanie ewentualnych działań przeciwko lotnictwu cywilnemu. Dokumentem bazowym do tworzenia i rozwijania kolejnych rozwiązań prawnych w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego jest *Załącznik 17 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym podpisanej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. Ochrona międzynarodowego lotnictwa cywilnego przed aktami bezprawnej ingerencji*. Ustanowiony standard prawny ochrony lotnictwa cywilnego został transponowany na grunt państw członkowskich UE poprzez

utworzenie i wdrożenie krajowych programów ochrony lotnictwa cywilnego, na podstawie których opracowano m.in. programy ochrony portów lotniczych i programy ochrony przewoźników lotniczych.

Za zapewnienie ochrony portu lotniczego odpowiada zarządzający lotniskiem i zarejestrowany agent⁹. Realizowana jest ona m.in. poprzez kontrolę bezpieczeństwa (*screening*), przy pomocy specjalnych urządzeń technicznych (np. sond ręcznych i techniki rentgenowskiej), ukierunkowaną wykrycie niebezpiecznych przedmiotów lub substancji w celu zapobieżenia ewentualnym zagrożeniom na terenie portu lotniczego i na statkach powietrznych. Kontrola bezpieczeństwa obejmuje zarówno osoby (w tym: pasażerów, pracowników przewoźnika lotniczego i portu lotniczego) i bagaż (w tym: bagaż kabinowy i rejestrowany, przewożone przedmioty) jak i ładunek oraz pocztę. Zadania bezpośrednio związane z kontrolą bezpieczeństwa realizują pracownicy służby ochrony lotniska – operatorzy kontroli bezpieczeństwa, którzy są odpowiednio wyszkoleni i posiadają wymagane uprawnienia zawodowe.

Program nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening*, dotyczy kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty. Natomiast kontrola osób i bagażu jest przedmiotem innego programu nauczania DUZ.

Osiągnięcie celów kształcenia niniejszego DUZ nie daje uprawnień do wykonywania obowiązków operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty, lecz zapewnia wstępne przygotowywanie do udziału w odpowiednim szkoleniu organizowanym przez podmiot posiadający zatwierdzony program szkolenia przez Prezesa ULC.

TECHNIK LOTNISKOWYCH SŁUŻB OPERACYJNYCH	Brak formalnych uprawnień (wg przepisów krajowych i unijnych) do zatrudnienia, jako operator kontroli bezpieczeństwa w porcie lotniczym
KURS KWALIFIKOWANEGO PRACOWNIKA OCHRONY	Kurs kwalifikowanego pracownika ochrony obejmuje: – zagadnienia okołoprawne;

⁹ Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – *Prawo lotnicze* ..., wyd. cyt., art. 186b ust. 1 pkt 1 i 2.

	<ul style="list-style-type: none"> – zagadnienia ochrony osób i mienia; – wyszkolenie strzeleckie; – samoobronę; – techniki interwencji. <p><i>Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie wymagań w zakresie szkoleń i kursów potwierdzających przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie wyszkolenia strzeleckiego, samoobrony, technik interwencyjnych oraz znajomości przepisów prawa związanych z wykonywaniem ochrony osób i mienia, (Dz. U. z 2013 r. poz. 1688).</i></p>
<p>WPIS NA LISTĘ KWALIFIKOWANYCH PRACOWNIKÓW OCHRONY FIZYCZNEJ</p>	<p>Na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej wpisuje się osobę, która:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada obywatelstwo polskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA); – ukończyła 21 lat; – ukończyła co najmniej gimnazjum lub ośmioletnią szkołę podstawową; – ma pełną zdolność do czynności prawnych; – nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne i nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne o takie przestępstwo; – posiada nienaganną opinię wydaną przez właściwego ze względu na jej miejsce zamieszkania komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji; – posiada zdolność fizyczną i psychiczną do wykonywania zadań, stwierdzoną orzeczeniami lekarskim i psychologicznym, których ważność nie upłynęła; – posiada przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie wyszkolenia strzeleckiego, samoobrony, technik interwencyjnych oraz znajomość przepisów prawa związanych z wykonywaniem ochrony osób i mienia.

	<p><i>Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, (Dz. U. z 2020 r. poz. 838), art. 26 ust. 3.</i></p>
<p>ROZSZERZONE SPRAWDZENIE PRZESZŁOŚCI Z WYNIKIEM POZYTYWNYM</p>	<p>Rozszerzone sprawdzenie przeszłości obejmuje co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustalenie tożsamości osoby na podstawie dokumentów potwierdzających tożsamość; – rejestry karne we wszystkich państwach pobytu z co najmniej 5 poprzedzających lat; – zatrudnienie, kształcenie i wszystkie przerwy z co najmniej 5 poprzedzających lat; – dane wywiadowcze i wszelkie inne istotne informacje dostępne właściwym organom krajowym, które ich zdaniem mogą być istotne dla oceny, czy dana osoba jest odpowiednia do pełnienia funkcji, która wymaga rozszerzonego sprawdzenia przeszłości. <p><i>Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2019/103 z dnia 23 stycznia 2019 r. zmieniające Rozporządzenie Wykonawcze (UE) 2015/1998 w odniesieniu do wyjaśnienia, harmonizacji i uproszczenia, a także wzmocnienia niektórych szczegółowych środków ochrony lotnictwa, (Dz. Urz. UE. L21/18 z 24.01.2019), Załącznik, zmiana nr 26.</i></p>
<p>SPECJALISTYCZNE SZKOLENIE ZAWODOWE OSÓB STOSUJĄCYCH ŚRODKI KONTROLI W ZAKRESIE OCHRONY</p>	<p>Szkolenie osób przeprowadzających kontrolę bezpieczeństwa ładunku i poczty ma na celu zdobycie przez te osoby następujących kompetencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – znajomość wcześniejszych aktów bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym i bieżących zagrożeń; – świadomość odpowiednich wymogów prawnych; – znajomość celów i organizacji ochrony lotnictwa, w tym obowiązków i odpowiedzialności osób stosujących środki kontroli w zakresie ochrony w łańcuchu dostaw; – umiejętność rozpoznawania przedmiotów zabronionych; – umiejętność odpowiedniego reagowania na przypadki wykrycia przedmiotów zabronionych;

	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość możliwości i ograniczeń stosowanego sprzętu służącego do ochrony lub stosowanych metod kontroli bezpieczeństwa; – znajomość sposobów ukrywania przedmiotów zabronionych; – znajomość procedur reagowania w sytuacjach zagrożeń; – znajomość wymogów dotyczących zabezpieczenia ładunku i poczty. <p><i>Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego, (Dz. Urz. UE. L 299 z 14.11.2015), pkt 11.2.3.2 z uwzględnieniem zmiany nr 30 wprowadzonej Rozporządzeniem Wykonawczym (UE) 2019/103 z dnia 23 stycznia 2019 r. ..., wyd. cyt.</i></p>
--	--

<p>Szkolenie przeprowadza podmiot posiadający zatwierdzony program szkolenia przez Prezesa ULC.</p> <p><i>Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 20 września 2013 r. w sprawie Krajowego Programu Szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, (Dz. U. z 2016 r. poz. 1852), § 17 ust. 1.</i></p> <p>Szkolenie kończy się egzaminem polegającym na sprawdzeniu wiedzy teoretycznej w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – testu wielokrotnego wyboru sprawdzającego wiedzę teoretyczną oraz – sprawdzianu umiejętności praktycznych prowadzonego z wykorzystaniem programu komputerowego prezentującego wygenerowane przez urządzenia do kontroli bezpieczeństwa. <p><i>Tamże, § 28 ust. 2.</i></p> <p>Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez Prezesa ULC.</p> <p><i>Tamże, § 28 ust. 3.</i></p>
--

<p>CERTYFIKAT OPERATORA KONTROLI BEZPIECZEŃSTWA W ZAKRESIE KONTROLI BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY</p>	<p>Certyfikat wydaje Prezes ULC.</p> <p><i>Tamże, § 33 ust. 2.</i></p>
--	--

Pracownicy prowadzący kontrolę bezpieczeństwa i ochronę wraz z pracownikami zajmującymi się konserwacją w porcie lotniczym stanowią 6,5% (ok. 166 tys.) wszystkich zatrudnionych w europejskim transporcie lotniczym (12,2 mln miejsc pracy)¹⁰. W Polsce, na przykładzie Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze” i Grupy Kapitałowej Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze”, liczba zatrudnionych pracowników kontroli bezpieczeństwa i ochrony w poszczególnych latach wahała się od 182 do 579.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Liczba zatrudnionych</i>	358	579	383	190	182

Źródło: *Działalność Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze” i Grupy Kapitałowej PPL*, Informacja o wynikach kontroli, KGP.410.006.00.2015, Nr ewid. 2/2016/P/15/020/KGP, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 2016, s. 37.

Planowana budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK) niewątpliwie zwiększy zapotrzebowanie na pracowników kontroli bezpieczeństwa i ochrony. Zgodnie z zapowiedzią Kancelarii Prezesa Rady Ministrów bezpośrednia obsługa CPK będzie wymagała utworzenia blisko 40 tys. miejsc pracy¹¹. Biorąc pod uwagę aktualną liczbę pracowników ochrony i bezpieczeństwa do liczby pozostałych pracowników portu lotniczego, należy założyć, że już w bliższej perspektywie czasowej (wraz z postępowaniem budowy CPK) będzie wzrastało zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników ochrony.

Trudno obecnie oszacować, jak pandemia Covid-19 wpłynie na liczbę miejsc pracy w branży lotniczej. Prognozy organizacji lotniczych w zakresie zatrudnienia stale są zmieniane. Wraz z przywracaniem kondycji lotnictwa cywilnego do okresu sprzed pandemii, również rynek pracy tego sektora powinien otworzyć się na nowe zatrudnienia. Zważając na to, że podjęcie pracy w branży lotniczej wymaga

¹⁰ *Zatrudnienie w lotnictwie ...*, wyd. cyt., s. 12.

¹¹ Informacja z 3 czerwca 2020 r. opublikowana w serwisie społecznościowym Twitter Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

posiadania przez kandydata fachowego zestawu wiedzy i umiejętności oraz doświadczenia, osoby przeszkolone i gotowe do podjęcia zatrudnienia będą poszukiwane. Należy podkreślić, iż kształcenie dla uzyskania przedmiotowego zestawu wiedzy i umiejętności praktyczne jest przedsięwzięciem czasochłonnym. Osoby przeszkolone w przedmiotowym zakresie mogą również znaleźć zatrudnienie w branżach pokrewnych.

2. Założenia organizacyjne dodatkowej umiejętności zawodowej

W przypadku zbieżności treści nauczanych w ramach DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – z treściami nauczonymi w innych przedmiotach (w tym przede wszystkim treści wymaganych podstawą programową kształcenia w zawodzie) program nauczania DUZ nie musi być realizowany.

Zalecane jest prowadzenie zajęć z tego samego przedmiotu w ramach różnych DUZ ze wszystkimi uczniami jednocześnie, bez względu na wybraną przez nich specjalność.

2.1. Liczba godzin lekcyjnych

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik lotniskowych służb operacyjnych obejmuje jedną kwalifikację:

- obsługa operacyjna portu lotniczego i współpraca ze służbami żeglugi powietrznej (TLO.02)¹².

Minimalna liczba godzin lekcyjnych w ramach kształcenia zawodowego dla kwalifikacji TLO.02 wynosi 1270¹³. Łączna liczba godzin lekcyjnych przeznaczonych na kształcenie zawodowe w 5-letnim technikum stanowi 1680¹⁴. Różnica godzin między minimalną liczbą godzin lekcyjnych, zgodnie z podstawą programową kształcenia w zawodzie, a liczbą godzin lekcyjnych, zgodnie z ramowym planem nauczania wynosi 410. Część z tych godzin można przeznaczyć na realizację programu nauczania DUZ.

Program nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – zakłada łącznie 52 godziny lekcyjne zalecane do realizacji w drugim semestrze klasy IV i w pierwszym semestrze klasy V, przy tygodniowej liczbie godzin lekcyjnych – 4. W przypadku zajęć z przedmiotu „Kontrola

¹² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego, (Dz. U. z 2019 r. poz. 991), Załącznik 31.

¹³ Tamże.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, (Dz. U. z 2019 r. poz. 639), Załącznik 5.

bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym” – Dział praktyczny zalecane jest realizować zajęcia w bloku 5 i 6-godzinnym.

2.2. Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia

Zaleca się, aby prowadzący zajęcia w ramach DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening*, przede wszystkim w przedmiocie „Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty” – mieli kwalifikacje tożsame z kwalifikacjami wymaganymi dla instruktorów ochrony lotnictwa cywilnego zatwierdzonymi przez Prezesa ULC. W przypadku nieposiadania przez prowadzących zajęcia uprawnień instruktorskich dopuszcza się prowadzenie zajęć przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, przeprowadzone przez podmiot posiadający zatwierdzony program szkolenia przez Prezesa ULC.

Kwalifikacje/ doświadczenie	Wymagania	Uwagi
Wiedza specjalistyczna	Studia wyższe oraz certyfikat potwierdzający ukończenie szkolenia i posiadanie uprawnień instruktora w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego albo studia wyższe i ukończone szkolenie w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego	
Umiejętności/ przygotowanie pedagogiczne	Ukończony kurs z metod/technik nauczania albo udokumentowana ocena umiejętności instruktora	Kurs nie dotyczy nauczycieli akademickich i nauczycieli szkół średnich, którzy zgodnie z rozporządzeniami Ministerstwa Edukacji

Kwalifikacje/ doświadczenie	Wymagania	Uwagi
		Narodowej są zobowiązani do ukończenia kursu pedagogicznego

Źródło: Opracowano na podstawie *Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego*, (Dz. Urz. UE. L 299 z 14.11.2015, wersja ujednolicona z 2.07.2020 r.).

2.3. Wyposażenie dydaktyczne

Proces nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – powinien być realizowany w szkole albo w szkole i ośrodku szkolenia podmiotu posiadającego zatwierdzony program szkolenia przez Prezesa ULC. Zaleca się, aby wykorzystywane w procesie nauczania sale lekcyjne, sprzęt i urządzenia spełniały określone kryteria:

- rozmiar i struktura sal lekcyjnych powinna gwarantować prowadzącemu zajęcia i uczniom bezpieczeństwo i ochronę przed warunkami pogodowymi oraz właściwe przeprowadzenie zajęć, a także zapewniać komfort i możliwość skupienia się;
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego zajęcia w sali lekcyjnej powinno być podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, urządzeniami wielofunkcyjnymi oraz projektorem multimedialnym;
- standard sprzętu używanego do prezentacji w czasie zajęć powinien umożliwiać uczniom łatwe czytanie tekstów/rysunków/diagramów i cyfr z każdego miejsca;
- urządzenia używane do prezentacji w czasie zajęć powinny pomagać uczniom w zrozumieniu przekazywanych treści;
- w czasie prowadzenia zajęć na stanowisku pracy liczba uczniów w sali lekcyjnej nie powinna przekraczać 15 osób;

- urządzenia treningowe wykorzystywane w czasie prowadzenia zajęć na stanowisku pracy musi spełniać normy w zakresie bezpieczeństwa;
- uczniowie powinni mieć zapewniony dostęp do biblioteki wyposażonej we wszystkie materiały szkoleniowe.

2.4. Wymagania wobec osób kształconych zgodnie z programem dodatkowej umiejętności nauczania

Dla realizacji programu nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – wymagane jest osiągnięcie efektów kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technik lotniskowych służb operacyjnych w odniesieniu do kwalifikacji w zakresie obsługa operacyjna portu lotniczego. Planując dodatkową umiejętność zawodową – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* należy zadbać, aby realizacja jej następowała po osiągnięciu efektów kształcenia odnoszących się do organizacji i funkcjonowania portów lotniczych oraz bezpieczeństwa i ochrony w porcie lotniczym.

3.. Cel kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej

Celem kształcenia DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – jest:

- uzyskanie podstawowej wiedzy w zakresie organizacji i prowadzenia kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;
- zdobycie podstawowych umiejętności wykonywania obowiązków operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;
- pozyskanie kompetencji personalnych i społecznych w zakresie zwiększania wiedzy i doskonalenia umiejętności praktycznych oraz ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane działania.

Zrealizowanie programu nauczania DUZ zapewni uczniom poznanie zachowań człowieka wynikających ze współczesnych uwarunkowań istotnych z punktu widzenia ochrony lotnictwa cywilnego, zwiększy ich świadomość potrzeby ochrony lotnictwa cywilnego, a także da wiadomości o kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty przeprowadzanej w porcie lotniczym oraz praktyczną znajomość czynności wykonywanych przez operatora na punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym. Pozwoli również na kształtowanie umiejętności ciągłego pozyskiwania wiedzy i doskonalenia działań oraz odpowiedzialności za własną pracę i wspólnie realizowane, wraz z innymi pracownikami, zadania. Ponadto zapewni ogólną weryfikację predyspozycji uczniów do wykonywania zawodu operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty.

W czasie realizacji zajęć w ramach programu nauczania DUZ dopuszcza się przekazywanie treści i wykonywanie czynności praktycznych dostępnych dla osób, które nie zostały wpisane na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej¹⁵ oraz w stosunku do których nie sprawdzono przeszłości¹⁶.

¹⁵ Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, (Dz. U. z 2020 r. poz. 838), art. 26 ust. 3.

¹⁶ Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2019/103 z dnia 23 stycznia 2019 r. zmieniające Rozporządzenie Wykonawcze (UE) 2015/1998 w odniesieniu do wyjaśnienia, harmonizacji i uproszczenia, a także wzmocnienia niektórych szczegółowych środków ochrony lotnictwa, (Dz. Urz. UE. L21/18 z 24.01.2019 r.), Załącznik, zmiana nr 26.

Uzyskanie powyższych kwalifikacji ułatwi absolwentom zrozumienie i przyswojenie wiedzy oraz zwiększy skuteczność nabywania umiejętności praktycznych w trakcie kolejnych szkoleń zawodowych. Tym samym może przyczynić się do poprawy zdawalności egzaminów, co z kolei przełoży się na uzyskanie uprawnień zawodowych.

4. Wykaz efektów kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej i kryteriów weryfikacji

Do zrealizowania programu nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* wymagane jest osiągnięcie przez ucznia określonych efektów kształcenia.

Efekty kształcenia /wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) identyfikuje zachowania człowieka w ujęciu koncepcyjnym (W);	1) wyjaśnia założenia koncepcji behawioralnej, 2) wskazuje uwarunkowania klasyczne i instrumentalne zachowań człowieka, 3) wymienia biologiczne mechanizmy zachowań człowieka, 4) wskazuje możliwe zastosowania wiedzy o zachowaniu człowieka;
2) rozpoznaje zagrożenia dla współczesnego społeczeństwa (W);	1) identyfikuje współczesne zagrożenia społeczne, 2) wymienia czynniki decydujące o postrzeganiu zagrożeń przez człowieka, 3) objaśnia zjawisko złudzenia i deformacji w postrzeganiu zagrożeń;
3) identyfikuje zachowania	1) rozpoznaje dysfunkcje grupy społecznej, 2) określa zachowania zbiorowe i antyspołeczne,

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
<p>człowieka w grupie społecznej (W);</p>	<p>3) wyjaśnia przyczyny i skutki zachowań człowieka w grupie społecznej, 4) charakteryzuje zjawisko pogłoski na podstawie dysonansu poznawczego;</p>
<p>4) identyfikuje zachowania agresywne człowieka (W);</p>	<p>1) wskazuje przyczyny i skutki agresywnego zachowania człowieka, 2) opisuje strategie redukowania agresji człowieka, 3) wyjaśnia istotę kontroli i prewencji agresywnych zachowań człowieka;</p>
<p>5) identyfikuje zachowania terrorystyczne człowieka (W);</p>	<p>1) rozpoznaje zachowania terrorystyczne człowieka, 2) określa udział człowieka w aktywizacji zagrożeń i powstawaniu katastrof, 3) wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla zachowań terrorystycznych człowieka;</p>
<p>6) dostrzega skutki wpływu społecznego i manipulacji na zachowania człowieka (K);</p>	<p>1) identyfikuje mechanizm wpływu społecznego i manipulacji na zachowania człowieka, 2) opisuje skutki wpływu społecznego i manipulacji na zachowania człowieka, 3) wymienia techniki radzenia sobie z wpływem społecznym i manipulacjami;</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
	<p>1) ocenia sposoby radzenia sobie z negatywnym wpływem społecznym i manipulacją;</p>
<p>7) dostrzega przejawy posłuszeństwa i uległości w zachowaniach człowieka (K);</p>	<p>1) wyjaśnia istotę posłuszeństwa i uległości w zachowaniach człowieka, 2) wymienia metody uzyskiwania posłuszeństwa i uległości w zachowaniach człowieka, 3) wskazuje źródła i skutki posłusznego i uległego zachowania człowieka;</p>
<p>8) identyfikuje zachowania człowieka w sytuacjach kryzysowych (W);</p>	<p>1) charakteryzuje mechanizmy zachowań człowieka w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych, 2) opisać zachowania człowieka pomocne w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych, 3) charakteryzuje strategie radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych;</p>
<p>9) przedstawia współczesne zagrożenia dla lotnictwa cywilnego (W);</p>	<p>1) podaje przyczyny uznawania lotnictwa cywilnego za szczególnie wrażliwe na zagrożenia, 2) wskazuje źródła zagrożeń dla lotnictwa cywilnego, 3) dokonuje podziału zagrożeń dla lotnictwa cywilnego i podaje ich przykłady wg zaproponowanej klasyfikacji podziału,</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
	<p>4) dowodzi, że minimalizowanie ryzyka wystąpienia zagrożenia jest kluczowe dla bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego;</p>
<p>10) analizuje akty bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym (U);</p>	<p>1) wymienia akty bezprawnej ingerencji dotyczące lotnictwa cywilnego, 2) prezentuje przykłady aktów bezprawnej ingerencji o największych skutkach dla lotnictwa cywilnego, 3) łączy działania profilaktyczne z zaistniałymi aktami bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym;</p>
<p>11) analizuje regulacje prawne w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego (U);</p>	<p>1) wymienia akty prawne dotyczące ochrony portu lotniczego, 2) wskazuje związki pomiędzy przepisami prawnymi w zakresie ochrony portu lotniczego na poziomie międzynarodowym, europejskim i krajowym, 4) wyszukuje powiązania standardów wyznaczonych za pośrednictwem regulacji prawnych z praktyką działań podejmowanych na rzecz ochrony lotnictwa cywilnego;</p>
<p>12) przedstawia podstawy systemu ochrony lotnictwa cywilnego (W);</p>	<p>1) opisuje założenia podejścia systemowego do ochrony lotnictwa cywilnego, 2) wskazuje zasadnicze elementy systemu ochrony lotnictwa cywilnego,</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
	<p>3) charakteryzuje podmioty odpowiedzialne za nadzór, organizację i realizację ochrony lotnictwa cywilnego, 4) określa relacje podmiotów odpowiedzialnych za nadzór, organizację i realizację ochrony lotnictwa cywilnego;</p>
<p>13) wskazuje rolę krajowego nadzoru nad ochroną lotnictwa cywilnego (W);</p>	<p>1) identyfikuje organa administracji rządowej realizujące zadania nadzorcze i kontrolne, związane z ochroną lotnictwa cywilnego, 2) wymienia zadania organów administracji rządowej w ramach Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego, 3) określa powiązania działań organów administracji rządowej w zakresie nadzoru i kontroli nad ochroną lotnictwa cywilnego;</p>
<p>14) wskazuje miejsce zarządzającego lotniskiem w systemie ochrony portu lotniczego (W);</p>	<p>1) identyfikuje zarządzającego lotniskiem, 2) wymienia zadania zarządzającego lotniskiem w odniesieniu do ochrony portu lotniczego, 3) określa zakres współpracy zarządzającego lotniskiem z organami administracji rządowej sprawującymi nadzór i kontrolę nad ochroną lotnictwa cywilnego;</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
<p>15) wskazuje podmioty wykonujące zadania związane z ochroną portu lotniczego (W);</p>	<p>1) identyfikuje podmioty realizujące zadania ochrony w porcie lotniczym, 2) wymienia zadania podmiotów realizujących ochronę w porcie lotniczym, 3) wymienić zasady współpracy podmiotów odpowiadających za ochronę w porcie lotniczym, 4) pokazuje miejsce podmiotów wykonujących zadania ochrony portu lotniczego w systemie ochrony lotnictwa;</p>
<p>16) przedstawia kategorie przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie (W);</p>	<p>1) wskazuje przyczyny zakazu przewozu oraz ograniczenia w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunku i poczcie, 2) wymienia przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie, 3) wymienia konsekwencje dla osób przewożących w ładunku i poczcie przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom, 4) pokazuje powiązania zakazu oraz ograniczeń w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunkach i poczcie z aktem bezprawnej ingerencji, który zdarzył się w przeszłości;</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
<p>17) przedstawia podstawowe procedury, metody oraz środki kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym (W);</p>	<p>1) prezentuje procedury prowadzenia kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 2) wymienia metody i środki kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 3) opisuje ciąg czynności realizowanych w ramach kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym; 4) określa zasady doboru metod i środków najbardziej skutecznych w wykrywaniu przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;</p>
<p>18) charakteryzuje zwolnienia z kontroli bezpieczeństwa i specjalne procedury stosowane w kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty</p>	<p>1) wymienia przepisy dotyczące zwolnień z kontroli bezpieczeństwa i specjalnych procedur w przewozie transportem lotniczym ładunku i poczty, 2) opisuje czynności operatora kontroli w przypadku zwolnienia i prowadzenia specjalnej procedury kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 3) wskazuje sytuacje zastosowania zwolnień i specjalnych procedur w zakresie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
<p>w porcie lotniczym (W);</p>	
<p>19) identyfikuje punkt kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym (W);</p>	<p>1) opisuje organizację pracy w punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty portu lotniczego, 2) opisuje wyposażenie punktu kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 3) wymienia zadania operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 4) określa miejsce punktu kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w systemie ochrony portu lotniczego;</p>
<p>20) określa wymogi formalne uzyskania uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym (W, K);</p>	<p>1) wskazuje prawne podstawy ubiegania się o uzyskanie uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 2) wymienia warunki uzyskiwania certyfikatu operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 3) prezentuje własną ścieżkę rozwoju w grupie pracowników kontroli bezpieczeństwa w porcie lotniczym;</p>
<p>21) opisuje urządzenia wykorzystywane</p>	<p>1) omawia funkcje urządzeń do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym,</p>

<p>Efekty kształcenia</p> <p>/wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>
<p>do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym (W, U);</p>	<p>2) wskazuje możliwości i ograniczenia urządzeń do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym; 3) ocenia skuteczność urządzeń wykorzystywanych do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;</p>
<p>22) rozpoznaje przedmioty codziennego użytku, przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie na podstawie obrazów rentgenowskich (U);</p>	<p>1) pokazuje na obrazach rentgenowskich elementy budowy przedmiotów codziennego użytku, przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie, 2) wyszukuje, na podstawie obrazów rentgenowskich, przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;</p>

Efekty kształcenia /wiedza (W), umiejętności (U), kompetencje społeczne (K)/	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
23) prezentuje obowiązki operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty portu lotniczego (U, K).	wykonuje podstawowe czynności operatora na punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym dokonując samokontroli i korygując własne błędy.

5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Koncepcja analizy zachowań człowieka	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Percepcja współczesnych zagrożeń	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Zachowania człowieka w grupie społecznej	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Zachowania agresywne	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
			decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Zachowania terrorystyczne	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Wpływ społeczny i manipulacja	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Posłuszeństwo i uległość	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ	Zachowania człowieka w sytuacjach kryzysowych	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
			decyduje prowadzący zajęcia.

Łączna liczba godzin lekcyjnych 16

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Klasyfikacja współczesnych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Akty bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym – studium przypadku	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Regulacje prawne z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Podstawowe założenia systemu ochrony lotnictwa cywilnego	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Krajowy nadzór i kontrola nad ochroną lotnictwa cywilnego	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
			decyduje prowadzący zajęcia.
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Zarządzający lotniskiem w systemie ochrony portu lotniczego	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO	Podmioty wykonujące zadania związane z kontrolą bezpieczeństwa w porcie lotniczym	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.

Łączna liczba godzin lekcyjnych 14

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Dział teoretyczny Przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Podstawowe procedury, metody oraz środki kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Zwolnienia i specjalne procedury stosowane w kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Punkt kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Dział teoretyczny Sprawdzenie osiągnięć edukacyjnych	3	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Dział praktyczny Wymogi formalne uzyskania uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	1	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Wstępna weryfikacja predyspozycji zawodowych*	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I	Poznanie urządzeń do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty portu lotniczego	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy

Nazwa przedmiotu nauczania	Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Dział praktyczny		dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Analiza przedmiotów codziennego użytku, przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie na podstawie obrazów rentgenowskich	2	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM	Rozwijanie umiejętności w wykonywaniu obowiązków operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	4	O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.

Łączna liczba godzin lekcyjnych 22

* Wstępną weryfikację zaleca się przeprowadzić w formie komputerowego testu opracowanego na podstawie testu wstępnego dla kandydatów na operatorów kontroli bezpieczeństwa np. lotniska Chopina w Warszawie.

6. Program nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Przedmiot nauczania:

PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROZEŃ

Cel ogólny przedmiotu nauczania:

Wyposażenie w podstawową wiedzę odnoszącą się do zachowań człowieka w sytuacjach powodowanych zagrożeniami.

Cele operacyjne przedmiotu nauczania:

Uczeń potrafi:

- 1) zdefiniować i poprawnie używać terminologii z zakresu zachowań człowieka i zagrożeń społecznych;
- 2) wyjaśnić główne założenia koncepcji behawioralnej;
- 3) zidentyfikować zagrożenia występujące we współczesnym społeczeństwie;
- 4) rozróżnić mechanizmy zachowań człowieka;
- 5) określić znaczenie społecznego wpływu, manipulacji, posłuszeństwa i uległości w zachowaniach człowieka;
- 6) przewidzieć zachowania człowieka w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych.

Przedmiot nauczania:

ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO

Cel ogólny przedmiotu nauczania:

Uświadomienie, że ochrona lotnictwa cywilnego stanowi złożony system, gotowy do reakcji dla minimalizowania ryzyka wystąpienia zagrożenia, w którym to systemie kluczowa jest współpraca podmiotów nadzorujących, organizujących i realizujących ochronę.

Cele operacyjne przedmiotu nauczania:

Uczeń potrafi:

- 1) wymienić i scharakteryzować zagrożenia dla lotnictwa cywilnego;

- 2) omówić prawne i organizacyjne założenia funkcjonowania systemu ochrony lotnictwa cywilnego;
- 3) właściwie zinterpretować systemowe podejście do ochrony lotnictwa cywilnego;
- 4) wskazać elementy systemu ochrony lotnictwa cywilnego;
- 5) scharakteryzować zadania podmiotów realizujących ochronę w porcie lotniczym.

Przedmiot nauczania:

KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM

Cele ogólne przedmiotu nauczania:

Wyposażenie w wiedzę i umiejętności praktyczne, na poziomie wprowadzającym, w zakresie prowadzenia kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym oraz wskazanie możliwości dalszego rozwoju kompetencji zawodowych.

Cele operacyjne przedmiotu nauczania:

Uczeń potrafi:

- 1) wskazać kategorie przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie, a także konsekwencje dla osób przewożących te przedmioty;
- 2) scharakteryzować punkt kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;
- 3) omówić procedury, metody i środki kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym oraz wskazać przypadki zwolnień z kontroli bezpieczeństwa;
- 4) scharakteryzować proces zdobywania uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;
- 5) opisać urządzenia wykorzystywane w punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;
- 6) dokonać identyfikacji przedmiotów przewożonych transportem lotniczym w ładunku i poczcie na podstawie obrazów rentgenowskich;
- 7) wykonywać podstawowe zadania operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym.

PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ

Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Wymagania Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Realizacja
Koncepcja analizy zachowań człowieka	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnić założenia koncepcji behawioralnej, 2) wymienić uwarunkowania klasyczne i instrumentalne zachowań człowieka, 3) wymienić biologiczne mechanizmy zachowań człowieka; 	wskazać możliwe zastosowania wiedzy o zachowaniach człowieka;	drugi semestr klasa IV
Percepcja współczesnych zagrożeń	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) wskazać zagrożenia dla współczesnego społeczeństwa, 2) wskazać czynniki decydujące o postrzeganiu zagrożeń przez człowieka; 	objaśnić zjawisko złudzenia i deformacji w postrzeganiu zagrożeń;	drugi semestr klasa IV
Zachowania człowieka w grupie społecznej	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznać dysfunkcje grupy społecznej, 2) określić zachowania zbiorowe i antyspołeczne, 3) wskazać przyczyny i skutki uprzedzających, stereotypowych i dyskryminujących zachowań człowieka; 	scharakteryzować zjawisko pogłoski na podstawie dysonansu poznawczego;	drugi semestr klasa IV

Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Wymagania Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Realizacja
Zachowania agresywne	2	1) wskazać przyczyny i skutki agresywnych zachowań człowieka, 2) opisać strategie redukowania agresji człowieka;	wyjaśnić istotę kontroli i prewencji agresywnych zachowań człowieka;	drugi semestr klasa IV
Zachowania terrorystyczne	2	1) rozpoznać zachowania terrorystyczne człowieka, 2) określić udział człowieka w aktywizacji zagrożeń i powstawaniu katastrof;	wyjaśnić znaczenie środków masowego przekazu dla zachowań terrorystycznych człowieka;	drugi semestr klasa IV
Wpływ społeczny i manipulacja	2	1) wyjaśnić istotę wpływu społecznego i manipulacji na zachowania człowieka, 2) opisać skutki wpływu społecznego i manipulacji na zachowania człowieka, 3) wymienić techniki radzenia sobie z manipulacjami;	ocenić sposoby radzenia sobie z negatywnym wpływem społecznym i manipulacją;	drugi semestr klasa IV
Posłuszeństwo i uległość	2	1) wyjaśnić istotę posłuszeństwa i uległości w zachowaniach człowieka, 2) wymienić metody uzyskiwania posłuszeństwa i uległości	łączyć źródła ze skutkami posłuszeństwa i uległości w zachowaniach człowieka;	drugi semestr klasa IV

Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Wymagania Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Realizacja
		w zachowaniach człowieka;		
Zachowania człowieka w sytuacjach kryzysowych	2	1) scharakteryzować mechanizmy zachowań człowieka w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych, 2) opisać zachowania człowieka pomocne w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych.	scharakteryzować strategie radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych.	drugi semestr klasa IV

ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO

Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Wymagania Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Realizacja
Klasyfikacja współczesnych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) podać przyczyny uznawania lotnictwa cywilnego za szczególnie wrażliwe na zagrożenia, 2) wskazać źródła zagrożeń dla lotnictwa cywilnego, 3) dokonać podziału zagrożeń dla lotnictwa cywilnego i podaje ich przykłady wg zaproponowanej klasyfikacji podziału; 	dowieść, że minimalizowanie ryzyka wystąpienia zagrożenia jest kluczowe dla bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego;	drugi semestr klasa IV
Akty bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym – studium przypadku	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienić akty bezprawnej ingerencji dotyczące lotnictwa cywilnego, 2) zaprezentować przykłady aktów bezprawnej ingerencji o największych skutkach dla lotnictwa cywilnego; 	połączyć działania profilaktyczne z zaistniałymi aktami bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym;	drugi semestr klasa IV
Regulacje prawne z zakresu ochrony lotnictwa cywilnego	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienić akty prawne dotyczące ochrony portu lotniczego, 2) wskazać związki pomiędzy przepisami prawnymi w zakresie ochrony portu lotniczego 	wyszukać powiązań standardów wyznaczonych za pośrednictwem regulacji prawnych z praktyką działań podejmowanych na rzecz ochrony lotnictwa cywilnego;	drugi semestr klasa IV

		na poziomie międzynarodowym, europejskim i krajowym;		
Podstawowe założenia systemu ochrony lotnictwa cywilnego	2	1) opisać założenia systemowego podejścia do ochrony lotnictwa cywilnego, 2) wskazać zasadnicze elementy systemu ochrony lotnictwa cywilnego, 3) scharakteryzować podmioty odpowiedzialne za nadzór, organizację i realizację ochrony lotnictwa cywilnego;	objaśnić wzajemne relacje podmiotów odpowiedzialnych za nadzór, organizację i realizację ochrony lotnictwa cywilnego;	drugi semestr klasa IV
Krajowy nadzór i kontrola nad ochroną lotnictwa cywilnego	2	1) dokonać identyfikacji organów administracji rządowej sprawujących nadzór i kontrolę nad ochroną lotnictwa cywilnego, 2) objaśnić działania organów administracji rządowej w ramach Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego;	określić powiązania działań organów administracji rządowej w zakresie nadzoru i kontroli nad ochroną lotnictwa cywilnego;	drugi semestr klasa IV
Zarządzający lotniskiem w systemie ochrony portu lotniczego	2	1) dokonać identyfikacji zarządzającego lotniskiem, 2) wymienić zadania zarządzającego lotniskiem w odniesieniu	określić zakres współpracy zarządzającego lotniskiem z organami administracji rządowej sprawującymi nadzór i kontrolę nad ochroną lotnictwa cywilnego;	drugi semestr klasa IV

		do ochrony portu lotniczego;		
Podmioty wykonujące zadania związane z ochroną portu lotniczego	2	<ol style="list-style-type: none"> 1) dokonać identyfikacji podmiotów realizujących zadania ochrony w porcie lotniczym, 2) wymienić zadania podmiotów realizujących ochronę w porcie lotniczym, 3) wymienić i omówić zasady współpracy podmiotów odpowiadających za ochronę w porcie lotniczym. 	wskazać miejsce podmiotów wykonujących zadania ochrony portu lotniczego w systemie ochrony lotnictwa.	drugi semestr klasa IV

KONTRALA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM

Dział teoretyczny

Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Wymagania Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Realizacja
Przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie	2	1) wskazać przyczyny zakazu oraz ograniczenia w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunku i poczcie, 2) wymienić przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie,	pokazać powiązania związane z zakazem oraz ograniczeniem w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunku i poczcie z aktem bezprawnej ingerencji;	pierwszy semestr klasa V

		<p>3) wymienić konsekwencje dla osób przewożących w ładunku i poczcie przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom;</p>		
<p>Podstawowe procedury, metody oraz środki kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym</p>	2	<p>1) zaprezentować procedury prowadzenia kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym,</p> <p>2) wymienić metody i środki kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym,</p>	<p>określić zasady doboru metod i środków najbardziej skutecznych w wykrywaniu przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;</p>	<p>pierwszy semestr klasa V</p>

		3) opisać ciąg czynności realizowanych w ramach kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;		
Zwolnienia i specjalne procedury stosowane w kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	2	1) wskazać przepisy dotyczące zwolnień z kontroli bezpieczeństwa i specjalnych procedur w przewozie transportem lotniczym ładunku i poczty, 2) opisać czynności operatora kontroli w przypadku zwolnienia i prowadzenia specjalnej procedury	wskazać sytuacje zastosowania zwolnień i specjalnych procedur w zakresie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;	pierwszy semestr klasa V

		kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;		
Punkt kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	2	1) opisać organizację pracy w punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 2) wymienić wyposażenie punktu kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 3) wymienić zadania operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;	określić miejsce punktu kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w systemie ochrony portu lotniczego;	pierwszy semestr klasa V

Dział praktyczny

Temat jednostki lekcyjnej	Liczba godzin	Wymagania Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Realizacja
Wymogi formalne uzyskania uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	1	1) wskazać prawne podstawy ubiegania się o uzyskanie uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 2) wymienić warunki uzyskiwania uprawnień operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;	zaprezentować własną ścieżkę rozwoju w grupie pracowników kontroli bezpieczeństwa w porcie lotniczym;	pierwszy semestr klasa V
Poznanie urzędów wykorzystywanych w punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	2	1) wymienić funkcje urzędów do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym, 2) wskazać możliwości i ograniczenia urzędów do kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;	dokonać oceny skuteczności urzędów wykorzystywanych do skutecznej kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym;	pierwszy semestr klasa V
Analiza przedmiotów codziennego użytku, przedmiotów	2	pokazać na obrazach rentgenowskich elementy budowy	wyszukać, na podstawie obrazów rentgenowskich,	pierwszy semestr klasa V

zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie na podstawie obrazów rentgenowskich		przedmiotów codziennego użytku, przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;	przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;	
Rozwijanie umiejętności w wykonywaniu obowiązków operatora kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym	4	wykonać podstawowe czynności operatora na punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym.	dokonywać samokontroli i korygowania własnych błędów podczas wykonywania czynności operatora na punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym.	pierwszy semestr klasa V

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU NAUCZANIA

Zdobywanie wymaganej wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych w ramach programu nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – powinno odbywać się dwutorowo, w trakcie zajęć prowadzonych w szkole albo w szkole i ośrodku szkolenia podmiotu posiadającego zatwierdzony program szkolenia przez Prezesa ULC oraz poprzez samodzielne doskonalenie się oparte na innych źródłach. Dla ułatwienia uczniom przyswajania i utrwalania przekazywanych treści w ramach DUZ zostały one pogrupowane w przedmioty nauczania.

O doborze metod nauczania i środków dydaktycznych, obudowy dydaktycznej, oraz form sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów decyduje prowadzący zajęcia.

Metody nauczania

Do prowadzenia zajęć zaleca się stosowanie następujących metod nauczania:

- podające – wykład informacyjny, w czasie którego wiedza jest bezpośrednio przekazywana przez prowadzącego zajęcia, w postaci gotowej do zapamiętania przez uczniów;
- problemowe – aktywizujące, tj. metoda przypadków, metoda sytuacyjna, gry dydaktyczne symulacyjne i dyskusja dydaktyczna. W procesie nauczania szczególnie zaleca się stosowanie metody przypadków, umożliwiającej kształtowanie umiejętności analizy zaistniałych sytuacji, podejmowania decyzji i korzystania z różnych źródeł informacji;
- praktyczna – ćwiczenie przedmiotowe, metoda projektów, metoda tekstu przewodniego i zajęcia stanowiskowe, w czasie których uczniowie uzyskują wymagane umiejętności praktyczne.

Realizacja programu nauczania DUZ w sytuacji zagrożenia epidemicznego

W przypadku utrzymania się zagrożenia epidemicznego dopuszcza się możliwość realizacji programu nauczania DUZ (w określonym obszarze) z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Dobór środków wspierających nauczanie jest uzależniony od decyzji dyrekcji szkoły – mogą to być np.: lekcje on-line, komunikacja poprzez pocztę elektroniczną, programy do telekonferencji, zamieszczanie informacji i materiałów edukacyjnych na wskazanych platformach dedykowanych.

Rekomenduje się zajęcia z przedmiotów: „Psychospołeczne aspekty sytuacji zagrożeń”, „Świadomość ochrony lotnictwa cywilnego” i „Kontrola bezpieczeństwa ładunki i poczty w porcie lotniczym” – dział teoretyczny prowadzić w trybie zdalnym. Natomiast zajęcia z przedmiotu „Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym” – dział praktyczny w trybie stacjonarnym z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Środki dydaktyczne

W trakcie prowadzenia zajęć zaleca się stosowanie następujących środków dydaktycznych:

- proste: słowne (podręczniki, czasopisma branżowe) i wzrokowe (tablice poglądowe, schematy, rysunki techniczne, materiały fotograficzne i filmowe);
- złożone: mechaniczne środki wzrokowe (projektory multimedialne) i środki słuchowo-wzrokowe (telewizory, komputery) oraz urządzenia treningowe.

Obudowa dydaktyczna zajęć

Zaleca się, aby obudowa dydaktyczna zajęć zawierała w odniesieniu do:

- prowadzącego zajęcia: scenariusze zajęć, narzędzia diagnozujące osiągnięcia edukacyjne uczniów, literaturę przedmiotową i popularnonaukową oraz tematyczne strony internetowe i multimedia, a także materiały szkoleniowe (demonstracyjne);
- uczniów: podręczniki, literaturę uzupełniającą oraz tematyczne strony internetowe i multimedia.

Warunki realizacji przedmiotu nauczania

Zajęcia powinny być prowadzone w salach lekcyjnych zapewniających uczniom bezpieczeństwo i możliwość komfortowego przyswajania i utrwalania wiedzy oraz nabywania umiejętności. Ich wielkość i układ mogą być zróżnicowane w zależności od metody nauczania. Sale powinny być wyposażone zgodnie z zaplanowanym do wykorzystania w trakcie zajęć sprzętem i urządzeniami.

Formy sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych uczniów

W zakresie warunków i sposobu oceniania uczniów przyjęto wytyczne Ministerstwa Edukacji Narodowej¹⁷, które zostały dodatkowo uszczegółowione na potrzeby realizacji programu nauczania DUZ.

W celu stymulowania rozwoju i motywacji w osiągnięciu wymagań programu nauczania DUZ wskazane jest monitorowanie pracy uczniów oraz przekazywanie uczniom informacji o osiągnięciach edukacyjnych. W sprawdzeniu osiągnięć edukacyjnych powinno się uwzględniać następujące obszary aktywności uczniów: ogólną znajomość teoretycznych aspektów przedmiotów nauczania, umiejętność

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, (Dz. U. z 2015 r. poz. 843 z późn. zm.).

zastosowania posiadanej wiedzy oraz postawy podczas przygotowania do zajęć i uczestnictwa w nich.

W stosunku do przedmiotów: „Psychospołeczne aspekty sytuacji zagrożeń”, „Świadomość ochrony portu lotniczego” i „Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym” – Dział teoretyczny, sprawdzenie osiągnięć edukacyjnych uczniów powinno się odbywać w formie:

- odpowiedzi ustnej;
- sprawdzianu.

Zaleca się, aby sprawdzian składał się z części opisowej i testowej. Część opisowa powinna dotyczyć przedmiotu „Psychospołeczne aspekty sytuacji zagrożeń”, natomiast część testowa przedmiotów: „Świadomość ochrony lotnictwa cywilnego” i „Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym” – dział teoretyczny. Ocenie z przedmiotów: „Psychospołeczne aspekty sytuacji zagrożeń” i „Świadomość ochrony lotnictwa cywilnego” należy przypisać odpowiednio 20 i 30%, zaś z przedmiotu „Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym” – dział teoretyczny – 50% oceny ze sprawdzianu.

W stosunku do przedmiotu „Kontrola bezpieczeństwa osób i bagaży w porcie lotniczym” – dział praktyczny, nie zaleca się sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych uczniów. Proponuje się natomiast, na podstawie obserwacji uczniów podczas zajęć stanowiskowych, poinformowanie ich o stopniu opanowania podstawowych czynności wykonywanych na punkcie kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym oraz predyspozycjach do wykonywania zawodu operatora kontroli bezpieczeństwa.

Ocena z dodatkowych umiejętności zawodowych powinna być średnią ważoną ocen z odpowiedzi ustnych i sprawdzianu. Ocenie ze sprawdzianu należy przypisać możliwie maksymalną wagę stosownie do założeń przyjętych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania. Informacja o stopniu z dodatkowych umiejętności zawodowych powinna znaleźć się na świadectwie ukończenia szkoły.

7. Wykaz niezbędnej literatury¹⁸

PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ

1. Aronson E., *Człowiek istota społeczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
2. Bąbel P., Ostaszewski P. (red.), *Współczesna psychologia behawioralna. Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.
3. Brown R., *Procesy grupowe. Dynamika wewnątrzgrupowa i międzygrupowa*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2006.
4. Cialdini R.B., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2013.
5. Gasparski P., *Psychologiczne wyznaczniki gotowości do zapobiegania zagrożeniom*, Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN, Warszawa 2003.
6. Gerring R.J., Zimbardo P.G., *Psychologia i życie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.
7. Koziński J., *Koncepcje psychologiczne człowieka*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2000.
8. Loranty K. (red.), *Psychospołeczne uwarunkowania jednostek i grup społecznych w sytuacjach zagrożeń. Wybrane problemy*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2012.
9. Popiołek K., Bańka A., Balawajder K. (red.), *Człowiek w sytuacjach zagrożenia. Kryzysy, katastrofy, kataklizmy*, Wydawca Stowarzyszenie Psychologia i Architektura, Poznań-Katowice 2012.
10. Popiołek K., Bańka A., Balawajder K. (red.), *Spółeczna Psychologia Stosowana, człowiek w obliczu kryzysów, katastrof i kataklizmów*, Poznań 2012.
11. Smuniewski C., Kobryński R., *Europa w dobie przemian. O wielokulturowości i bezpieczeństwie*, Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, Warszawa 2016.
12. Strelau J., Doliński D. (red.), *Psychologia Akademicka. Podręcznik*, Gdańskie Towarzystwo Psychologiczne, Gdańsk 2018.

¹⁸ Należy traktować wskazany wykaz literatury, jako niezbędne minimum w procesie kształcenia przedmiotowego. Zaleca się cykliczną aktualizację wykazu, tak by pozostawała zgodna z wdrażanymi zmianami w zakresie europejskich i krajowych aktów prawnych, które regulują wskazany obszar nauczania oraz tak, żeby możliwe było dodawanie lektur nowych na rynku wydawniczym.

13. Tomaszewski T., *Główne idee współczesnej psychologii*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 1998.
14. Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009.
15. Wosińska W., *Psychologia życia społecznego*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2019.
16. Wren K., *Wpływ społeczny*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005.
17. Zaleśkiewicz T., *Przyjemność czy konieczność. Psychologia spostrzegania i podejmowania ryzyka*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005.

ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO

KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM

1. Bujnowski M., *Bezpieczeństwo lotnictwa cywilnego. Aspekty współpracy międzynarodowej*, Wydawnictwo Scholar, Warszawa 2016.
2. *Konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym*, podpisana w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. – *Konwencja chicagowska*, (Dz. U. z 1959 r. poz. 212 z póź. zm.).
3. *Konwencja o zwalczaniu bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi*, sporządzona w Hadze dnia 16 grudnia 1970 r., (Dz. U. z 1972 r. poz. 181).
4. *Konwencja o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego*, sporządzona w Montrealu dnia 23 września 1971 r., (Dz. U. z 1976 r. poz. 37).
5. *Konwencja w sprawie przestępstw i niektórych innych czynów popełnionych na pokładzie statków powietrznych*, sporządzona w Tokio dnia 14 września 1963 r., (Dz. U. z 1971 r. poz. 147).
6. Kwasiborska A. (red.), *Bezpieczeństwo transportu lotniczego*, Oficyna Wydawnicza Aspra, Warszawa 2016.
7. Łuczak K. (red.), *Zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie cywilnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Katowice 2016.
8. Materak A., Strumiłło P., *Wstęp do komputerowej analizy obrazów*, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2009.
9. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://eur-lex.europa.eu/>

10. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://isap.sejm.gov.pl/>
11. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://legalis.pl/>
12. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://www.lex.pl/>
13. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://www.lexlege.pl/akty-prawne/>
14. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://www.ulc.gov.pl/pl/publikacje/przepisy>
15. *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 272/2009 z dnia 2 kwietnia 2009 r. uzupełniające wspólne podstawowe normy ochrony lotnictwa cywilnego określone w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 300/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady, (Dz. Urz. UE. L 91/7 z 4.2009, wersja ujednolicona z 21.03.2013 r.).*
16. *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego, (Dz. U. z 2021 r. poz. 17).*
17. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 1998 r. w sprawie wewnętrznych służb ochrony, (Dz. U. z 2017 r. poz. 1683).*
18. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie wymagań w zakresie szkoleń i kursów potwierdzających przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie wyszkolenia strzeleckiego, samoobrony, technik interwencyjnych oraz znajomości przepisów prawa związanych z wykonywaniem ochrony osób i mienia, (Dz. U. z 2013 r. poz. 1688).*
19. *Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 20 września 2013 r. w sprawie Krajowego Programu Szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, (Dz. U. z 2016 r. poz. 1852).*
20. *Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących programów ochrony w lotnictwie cywilnym, (Dz. U. z 2018 r. poz. 485).*
21. *Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 4 września 2012 r. w sprawie podstawowych przepisów porządkowych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i ochrony lotów oraz porządku na lotnisku, (Dz. U. z 2012 r. poz. 1023).*
22. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa*

-
- cywilnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 2320/2002, (Dz. Urz. UE. L 97/72 z 9.4.2008, wersja ujednolicona z 1.02.2010 r.).*
23. *Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego, (Dz. Urz. UE. L 2999/1 z 14.11.2015, wersja ujednolicona z 2.07.2020 r.).*
24. *Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2019/103 z dnia 23 stycznia 2019 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/1998 w odniesieniu do wyjaśnienia, harmonizacji i uproszczenia, a także wzmocnienia niektórych szczególnych środków ochrony lotnictwa, (Dz. Urz. UE. L 21/13 z 24.01.2019, wersja ujednolicona z 2.07.2020 r.).*
25. Siadkowski A.K., *Prawodawstwo w ochronie lotnictwa cywilnego*, Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza 2015.
26. Tadeusiewicz R., Korohoda P., *Komputerowa analiza i przetwarzanie obrazów*, Wydawnictwo Fundacji Postępu Telekomunikacji, Kraków 1997.
27. *Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, (Dz. U. 2020 r. poz. 838).*
28. *Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, (Dz. U. z 2019 r. poz. 1580 z póź. zm.).*
29. *Załącznik 17 do Konwencji o Międzynarodowym Lotnictwie Cywilnym. Ochrona międzynarodowego lotnictwa cywilnego przed aktami bezprawnej ingerencji, Wydanie dziesiąte, kwiecień 2017, (Dz. Urz. ULC z 2017 r. poz. 533).*

8. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Ewaluacja programu nauczania DUZ – *Wprowadzenie do przygotowania w zakresie specjalności: screening* – powinna bazować na:

- badaniach wyników nauczania;
- samoocenie realizowanej przez prowadzącego zajęcia;
- opinii osób trzecich, w tym: dyrektora szkoły, wizytatora, doradcy metodycznego, innych prowadzących zajęcia.

W ramach ewaluacji programu nauczania DUZ wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści i umiejętności, które uczniowie opanowują bez problemów;
- treści i umiejętności, których opanowanie sprawia uczniom trudności;
- metod nauczania;
- środków dydaktycznych;
- obudowy dydaktycznej zajęć;
- wyników osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Zaleca się, aby ewaluacji programu nauczania DUZ dokonał powołany przez dyrektora szkoły zespół. Wynik pracy zespołu powinien być zamieszczony w protokole.

PROTOKÓŁ Z PRAC ZESPOŁU DS. EWALUACJI PROGRAMU NAUCZANIA

1. Spostrzeżenia.
2. Wnioski.
3. Rekomendacje.

Podpisy członków zespołu

Do monitorowania procesu nauczania DUZ mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (w ramach nadzoru pedagogicznego);
- notatki własne prowadzącego zajęcia;

-
- karty/arkusze samooceny uczniów (w ramach metodycznego przygotowania prowadzącego zajęcia);
 - obserwacje (kompleksowe lub nastawione na wybrane elementy procesu).

SPRAWDZENIE OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Przykładowy sprawdzian weryfikujący osiągnięcia edukacyjne uczniów w ramach programu nauczania DUZ.

SPRAWDZIAN

Imię i nazwisko ucznia:

Data wypełnienia:

Czas: 90 minut.

Psychospołeczne aspekty sytuacji zagrożeń

Pytanie 1.

Jakie są główne założenia koncepcji behawioralnej i kto jest jej przedstawicielem?

Odpowiedź:

Pytanie 2.

Na czym polega wpływ osobowości poszukiwacza wrażeń na percepcję zagrożeń?

Odpowiedź:

Pytanie 3.

Wyjaśnij zjawisko złudzenia i deformacji w postrzeganiu obiektów fizycznych?

Odpowiedź:

Pytanie 4.

Na czym polega panika i jakie są możliwości jej zapobiegania?

Odpowiedź:

Pytanie 5.

Po czym można poznać, że dane zachowanie jest agresją?

Odpowiedź:

Pytanie 6.

Na czym polega kontrola i prewencja zachowań agresywnych?

Odpowiedź:

Pytanie 7.

Na czym polega specyfika zachowań terrorystycznych?

Odpowiedź:

Pytanie 8.

Wymień i opisz techniki manipulacji społecznych.

Odpowiedź:

Pytanie 9.

Na czym polega uległość i jakie są metody jej uzyskiwania?

Odpowiedź:

Pytanie 10.

Czym jest wsparcie społeczne i na czym polega jego mobilizacja?

Odpowiedź:

Świadomość ochrony lotnictwa cywilnego

Proszę wstawić X przy właściwej odpowiedzi. Poniższy test jest testem jednokrotnego wyboru (tylko jedna odpowiedź jest właściwa).

1. Terroryzm to metoda walki politycznej polegająca na stosowaniu gróźb i siły w celu osiągnięcia zaplanowanego celu.

a	falsz	
b	prawda	

2. Zgodnie z treścią Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/103 z dnia 23 stycznia 2019 r. pojęcie radykalizacji oznacza:

a	zjawisko przyjmowania postaw ekstremistycznych przez ludzi przyswajających sobie opinie, poglądy i idee, które mogą prowadzić do terroryzmu	
b	proces rosnącej polaryzacji społeczeństwa w odniesieniu do rosnących różnic w poziomie życia i dostępie do usług	
c	proces zmian prawa mających na celu ujednoczenie wspólnej interpretacji przepisów prawnych w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego	

3. Załącznik 17 do Konwencji Chicagowskiej definiuje akt bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym jako:

a	bezprawny akt lub próba dokonania aktu mającego na celu narażenie lotnictwa cywilnego i transportu lotniczego na niebezpieczeństwo	
b	rażące naruszenie przez państwo autonomii i swobody przedsiębiorstwa lotniczego do prowadzenia działalności gospodarczej	
c	ingerencję w systemy pokładowe statku powietrznego mające wpływ na bezpieczeństwo wykonywania operacji lotniczych	

4. Wskaż istotę zamachów terrorystycznych dokonanych 11 września 2001 r. w Nowym Jorku i Waszyngtonie.

a	podłożenie bomb paliwowo-powietrznych w samolotach i portach lotniczych	
b	ostrzelanie i zniszczenie przy użyciu przenośnych zestawów raketowych startujących z lotnisk samolotów Delta Airlines i American Airlines	
c	użycie przez fanatyków islamskich samolotów pasażerskich do zniszczenia budynków World Trade Center i Pentagonu	

5. Podstawę prawną ustanowienia Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego stanowią:

a	zapisy ustawy Prawo lotnicze	
---	------------------------------	--

b	wytyczne Prezesa ULC	
c	decyzja ministra właściwego ds. wewnętrznych	

6. Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. dotyczy:

a	kryminalizacji aktu uprowadzenia statku powietrznego	
b	ustanowienia szczegółowych środków w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego	
c	praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą	

7. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. w szkoleniu świadomości ochrony lotnictwa podlegają osoby:

a	biorące udział w przewozie transportem lotniczym ładunku i poczty	
b	wymagające dostępu bez eskorty do stref zastrzeżonych lotniska	
c	mające dostęp bez eskorty do zaopatrzenia pokładowego statku powietrznego	
d	mające dostęp bez eskorty do zaopatrzenia portu lotniczego	

8. System ochrony lotnictwa cywilnego tworzą:

a	zapisy prawa i regulacje	
b	ochrona fizyczna i techniczna portów lotniczych	
c	kontrola dostępu do strefy zastrzeżonej	
d	kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty	
e	rozpoznanie i profilowanie zachowań	
f	wszystkie odpowiedzi są prawdziwe	

9. Zadania związane z kontrolą bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym wykonywane są przez zarządzających lotniskami pod nadzorem:

a	Prezesa ULC, który w tym zakresie współdziała ze Strażą Graniczną	
b	Komendanta Głównego Straży Granicznej, który w tym zakresie współdziała z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Strażą Ochrony Lotniska	
c	ministra właściwego ds. wewnętrznych	

10. Władza lotnicza w rozumieniu umów i przepisów międzynarodowych oraz centralny organ administracji rządowej właściwy w sprawach lotnictwa to:

a	minister właściwy ds. transportu	
b	Prezes ULC	
c	Prezes Rady Ministrów	

11. Podstawowym i najwyżej usytuowanym w hierarchii aktów prawnych RP dokumentem regulującym stosunki prawne z zakresu lotnictwa cywilnego jest:

a	Krajowy Program Kontroli Jakości	
b	Krajowy Program Szkolenia	
c	ustawa Prawo lotnicze	
d	Krajowy Program Ochrony Lotnictwa Cywilnego	

12. Program ochrony (lotnisk, przewoźników lotniczych, instytucji zapewniających służby żeglugi powietrznej, zarejestrowanego agenta oraz innych podmiotów prowadzących działalność lotniczą) zatwierdza:

a	Prezes ULC	
b	Prezes Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze”	
c	minister właściwy ds. transportu	
d	Komendant Główny Straży Granicznej	

13. Zarządzający lotniskiem wydaje instrukcję przepustkową, w której określa:

a	sposób postępowania w przypadku naruszenia postanowień instrukcji	
b	tryb przyznawania karty identyfikacyjnej portu lotniczego lub przepustki dla pojazdu na wjazd	
c	rodzaje kart identyfikacyjnych portu lotniczego	
d	wszystkie odpowiedzi są prawdziwe	

14. Jak często zarządzający lotniskiem organizuje ćwiczenie w celu oceny stopnia przygotowania służb do reagowania na akt bezprawnej ingerencji w lotnictwie cywilnym?

a	raz na dwa lata	
b	co najmniej raz na kwartał	
c	raz w roku	
d	raz w miesiącu	

15. Zgodnie z zapisami Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego do służb ochrony portu lotniczego nie zalicza się:

a	Policji	
b	Straży Pożarnej	
c	Straży Granicznej	
d	Straży Ochrony Lotniska	
e	Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	

Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym – Dział teoretyczny

Proszę wstawić X przy właściwej odpowiedzi. Poniższy test jest testem jednokrotnego wyboru (tylko jedna odpowiedź jest właściwa).

1. Regulacje dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych transportem lotniczym zawarte są w:

a	International Air Transport Association – Dangerous Goods Regulations	
b	załączniku 17 do Konwencji Chicagowskiej	
c	ustawie Prawo lotnicze	

2. Które z wymienionych przedmiotów są zabronione w przewozie ładunku i poczty transportem lotniczym?

a	zmontowane urządzenia wybuchowe i zapalające	
b	alkohol i papierosy – łącznie	
c	broń palna, broń gazowa i amunicja	

3. Źródłem największych zagrożeń dla przewozu ładunku i poczty transportem lotniczym są:

a	sabotaż wewnętrzny	
b	porwania	
c	materiały wybuchowe	
d	wszystkie odpowiedzi są prawdziwe	

4. Kto ma obowiązek zapewnienia środków kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty?

a	zarejestrowany agent	
b	znany nadawca	
c	uznany nadawca	
d	wszystkie odpowiedzi są prawdziwe	

5. Ładunek i poczta poddawane są kontroli bezpieczeństwa z zastosowaniem co najmniej:

a	jednej metody kontrolnej	
b	dwóch metod kontrolnych	
c	trzech metod kontrolnych	

6. Wskaż podstawowe kryterium decydujące o wyborze środka lub metody kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty:

a	skuteczność	
b	poziom bezpieczeństwa wystarczający, aby upewnić się, że w przesyłce nie ukryto przedmiotów zabronionych	
c	wszystkie odpowiedzi są prawdziwe	

7. Stwierdzenie, że ładunek i poczta znajdujące się w części krytycznej lotniska, uważa się za zabezpieczone przed nieupoważnioną ingerencją jest:

a	prawdziwe	
b	falszywe	

8. Ładunek i poczta wysokiego ryzyka (HRCM) to:

a	ładunek i poczta pochodzące od nieznanego podmiotu lub noszące oznaki ingerencji	
b	ładunek i poczta wymagające szczególnej ostrożności w przewozie transportem lotniczym	
c	ładunek i poczta o bardzo dużej wartości i wymagające szczególnej ochrony	

9. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) z dnia 5 listopada 2015 r. z kontroli bezpieczeństwa można zwolnić ładunek podmiotu wykonującego działalność lotniczą posiadającego status:

a	znanego nadawcy, który w stosunku do przesyłki zastosował wymagane środki kontroli w zakresie ochrony i od momentu zastosowania środków do chwili załadunku była ona zabezpieczona przed nieupoważnioną ingerencją	
---	--	--

b	zarejestrowanego agenta, który w stosunku do przesyłki zastosował wymagane środki kontroli w zakresie ochrony i od momentu zastosowania środków do chwili załadunku była ona zabezpieczona przed nieupoważnioną ingerencją	
c	znanego dostawcy portu lotniczego, który w stosunku do przesyłki zastosował wymagane środki kontroli w zakresie ochrony i od momentu zastosowania środków do chwili załadunku była ona zabezpieczona przed nieupoważnioną ingerencją	
d	wszystkie odpowiedzi są prawdziwe	

10. Przesyłka, która pomimo posiadania statusu „identyfikowalnego ładunku lotniczego” i zabezpieczenia przed nieupoważnioną ingerencją musi zostać poddana ponownej kontroli bezpieczeństwa przed załadunkiem na pokład statku powietrznego.

a	prawda	
b	fałsz	

11. Szczegółowe przepisy dotyczące zwolnień z kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty zostały określone w:

a	Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej C(2015)/8005	
b	Rozporządzeniu ministra właściwego ds. wewnętrznych	
c	Decyzji Komendanta Głównego Straży Granicznej	

12. Punkt kontroli bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym to:

a	obszar lub punkt, w którym ładunek i poczta są kontrolowane pod określonymi parametrami bezpieczeństwa przed załadunkiem na pokład statku powietrznego	
b	punkt, w którym badany jest stan techniczny pojazdów z ładunkiem lub pocztą wjeżdżających na teren lotniska	

c	punkt, w którym badany jest ładunek i poczta pod kątem epidemiologicznym	
---	--	--

13. Akronim MDE odnosi się do:

a	zakresu kontroli manualnej	
b	statusu Znanego nadawcy	
c	urządzeń wykrywania metali	

14. Co oznacza skrót HHMD?

a	systemy wykrywania materiałów wybuchowych	
b	ręczny wykrywacz metali	
c	psy do wykrywania materiałów wybuchowych	

15. Sprzęt techniczny, który wykorzystuje się do wykrywania mikroskopijnych drobinek materiałów wybuchowych obecnych na ciele lub ubraniu to:

a	ETD	
b	PWMW	
c	HHMD	

Psychospołeczne aspekty sytuacji zagrożeń	
Świadomość ochrony lotnictwa cywilnego	
Kontrola bezpieczeństwa ładunku i poczty w porcie lotniczym – Dział teoretyczny	
Ocena ze sprawdzianu (20%+30%+50%)	

Podpis odpowiedzialnego za DUZ

9. Załącznik – przykładowe scenariusze zajęć

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NR 1

Przedmiot: PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY SYTUACJI ZAGROŻEŃ

Temat zajęć: Wpływ społeczny i manipulacja.

Czas zajęć: 2x45 minut.

Warunki realizacji: w zajęciach bierze udział cała klasa bez podziału na grupy.

Metody nauczania: wykład informacyjny.

Cele ogólne:

- zapoznanie uczniów z pojęciami: psychologia społeczna, wpływ społeczny, konformizm i nonkonformizm, manipulacja;
- zapoznanie uczniów z podstawowymi reakcjami na wpływ społeczny: uleganiem, identyfikacją i internalizacją;
- zapoznanie uczniów z czynnikami powodującymi nasilenie się i osłabienie zachowania konformistycznego;
- zapoznanie uczniów z mechanizmem manipulacji.

Efekty kształcenia:

Uczeń:

- rozumie pojęcia: psychologia społeczna, konformizm, manipulacja i wpływ społeczny;
- zna podstawowe reakcje na wpływ społeczny: uleganie, identyfikację i internalizację oraz potrafi wskazać pozytywne i negatywne funkcje każdej z tych reakcji;
- rozumie znaczenie konformizmu w społeczeństwie i lotnictwie;
- zna mechanizm manipulacji ludźmi i przyczyny tego zjawiska.

Kryteria weryfikacji:

Uczeń:

- objaśnia pojęcia: psychologia społeczna, konformizm, nonkonformizm, manipulacja i wpływ społeczny;

- nazywa i identyfikuje podstawowe reakcje na wpływ społeczny: uleganie, identyfikację i internalizację;
- identyfikuje zachowania konformistyczne i nonkonformistyczne;
- wskazuje pozytywne skutki zachowania konformistycznego i nonkonformistycznego;
- wyjaśnia mechanizm manipulacji.

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu;
- projektor multimedialny;
- podręczniki.

Przebieg zajęć:

1. Część organizacyjna: sprawdzenie listy obecności uczniów.
2. Część wprowadzająca: podanie tematu zajęć, celu, zagadnień i wykazu literatury.
3. Część właściwa: prezentacja wykładu w kolejności zagadnień:
 - 1) Istota psychologii społecznej.
 - 2) Zachowania konformistyczne i nonkonformistyczne w społeczeństwie – opowiadanie J. Thurbera i eksperyment S. Ascha.
 - 3) Reakcje na wpływ społeczny: uleganie, identyfikacja i internalizacja.
 - 4) Modyfikacja zachowania.
 - 5) Manipulacja – wybrane techniki.
4. Część podsumowująca: rekapitulacja zajęć i przekazanie wytycznych do kolejnych zajęć.

Literatura:

1. Bąbel P., Ostaszewski P. (red.), *Współczesna psychologia behawioralna. Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.
2. Brown R., *Procesy grupowe. Dynamika wewnątrzgrupowa i międzygrupowa*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2006.
3. Cialdini R.B., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2013.
4. Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009.

-
5. Wren K., *Wpływ społeczny*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NR 2

Przedmiot: ŚWIADOMOŚĆ OCHRONY LOTNICTWA CYWILNEGO

Temat zajęć: Klasyfikacja współczesnych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego.

Czas zajęć: 2x45 minut.

Warunki realizacji: w zajęciach bierze udział cała klasa bez podziału na grupy.

Metody nauczania: wykład informacyjny.

Cele ogólne:

- zapoznanie uczniów z systemem pojęć opisujących zagrożenia dla lotnictwa cywilnego;
- zapoznanie uczniów z systematyką współczesnych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego;
- zapoznanie uczniów z istotą współczesnych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego.

Efekty kształcenia:

Uczeń:

- ma podstawową wiedzę dotyczącą zagrożeń dla lotnictwa cywilnego;
- zna czynniki decydujące o podatności lotnictwa cywilnego na różnego rodzaju zagrożenia;
- zna rodzaje zagrożeń dla lotnictwa cywilnego.

Kryteria weryfikacji:

Uczeń:

- definiuje zagrożenia dla lotnictwa cywilnego;
- objaśnia przyczyny uznawania lotnictwa cywilnego za szczególnie wrażliwe na zagrożenia;
- wskazuje źródła zagrożeń dla lotnictwa cywilnego;
- dokonuje podziału zagrożeń dla lotnictwa cywilnego i podaje ich przykłady wg zaproponowanej klasyfikacji podziału.

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu;
- projektor multimedialny;
- podręczniki.

Przebieg zajęć:

1. Część organizacyjna: sprawdzenie listy obecności uczniów.
2. Część wprowadzająca: podanie tematu zajęć, celu, zagadnień i wykazu literatury.
3. Część właściwa: prezentacja wykładu w kolejności zagadnień:
 - 1) Zagrożenia – definiowanie w literaturze.
 - 2) Systematyka zagrożeń dla lotnictwa cywilnego:
 - a) zagrożenia militarne i niemilitarne;
 - b) zagrożenie wewnętrzne i zewnętrzne.
 - 3) Charakterystyka wybranych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego.
 - 4) Zagrożenia terrorystyczne, jako szczególny determinant działań ochronnych dla lotnictwa cywilnego.
4. Część podsumowująca: rekapitulacja zajęć i przekazanie wytycznych do kolejnych zajęć.

Literatura:

1. Bujnowski M., *Bezpieczeństwo lotnictwa cywilnego. Aspekty współpracy międzynarodowej*, Wydawnictwo Scholar, Warszawa 2016.
2. *Konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym*, podpisana w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. – *Konwencja chicagowska*, (Dz. U. z 1959 r. poz. 212 z późn. zm.).
3. *Konwencja o zwalczaniu bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi*, sporządzona w Hadze dnia 16 grudnia 1970 r., (Dz. U. z 1972 r. poz. 181).
4. *Konwencja o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego*, sporządzona w Montrealu dnia 23 września 1971 r., (Dz. U. z 1976 r. poz. 37).
5. *Konwencja w sprawie przestępstw i niektórych innych czynów popełnionych na pokładzie statków powietrznych*, sporządzona w Tokio dnia 14 września 1963 r., (Dz. U. z 1971 r. poz. 147).

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NR 3

Przedmiot: KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA ŁADUNKU I POCZTY W PORCIE LOTNICZYM

Temat zajęć: Przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie.

Czas zajęć: 2x45 minut.

Warunki realizacji: w zajęciach bierze udział cała klasa bez podziału na grupy.

Metody nauczania: wykład informacyjny.

Cele ogólne:

- zapoznanie uczniów z kategoriami przedmiotów zabronionych w przewozie transportem lotniczym w ładunku i poczcie;
- zapoznanie uczniów z kategoriami przedmiotów, które podlegają ograniczeniom w przewozie transportem lotniczym w ładunku i poczcie;
- zapoznanie uczniów z konsekwencjami dla osób przewożących w ładunku i poczcie przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom.

Efekty kształcenia:

Uczeń:

- zna podstawowe powody zabraniające przewozu oraz nakładające ograniczenia w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunku i poczcie;
- zna kategorie przedmiotów zabronionych oraz przedmiotów, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;
- rozumie konsekwencje dla osób przewożących w ładunku i poczcie przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom.

Kryteria weryfikacji:

Uczeń:

- wskazuje przyczyny zakazu przewozu albo ograniczenia w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunku i poczcie;
- wymienia przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom w ładunku i poczcie;
- opisuje konsekwencje dla osób przewożących w ładunku i poczcie przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom.

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu;
- projektor multimedialny;
- podręczniki i tablice poglądowe.

Przebieg zajęć:

1. Część organizacyjna: sprawdzenie listy obecności uczniów.
2. Część wprowadzająca: podanie tematu zajęć, celu, zagadnień i wykazu literatury.
3. Część właściwa: prezentacja wykładu w kolejności zagadnień:
 - 1) Istota wprowadzenia zakazu oraz ograniczeń w przewozie transportem lotniczym określonych przedmiotów w ładunku i poczcie.
 - 2) Kategorie przedmiotów zabronionych w przewozie transportem lotniczym w ładunku i poczcie.
 - 3) Kategorie przedmiotów podlegających ograniczeniom w przewozie transportem lotniczym w ładunku i poczcie.
 - 4) Konsekwencje dla osób przewożących w ładunku i poczcie przedmioty zabronione oraz przedmioty, których przewóz transportem lotniczym podlega ograniczeniom.
4. Część podsumowująca: rekapitulacja zajęć i przekazanie wytycznych do kolejnych zajęć.

Literatura:

1. Kwasiborska A. (red.), *Bezpieczeństwo transportu lotniczego*, Oficyna Wydawnicza Aspra, Warszawa 2016.
2. Materak A., Strumiłło P., *Wstęp do komputerowej analizy obrazów*, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2009.

-
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego, (Dz. U. z 2021 r. poz. 17).
 4. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 20 września 2013 r. w sprawie Krajowego Programu Szkolenia w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, (Dz. U. z 2016 r. poz. 1852).
 5. Materiały dostępne na stronie internetowej: <https://www.ulc.gov.pl/pl/publikacje/przepisy>